

Referat

Sekretariat:

Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Forum Limfjordsrådet

Tid 7. februar 2019, 09.00 – 11.30

Sted Stigsborg Brygge 5, 9400 Nørresundby, lok. 157 og 158

Deltagere Carsten Ullmann Andersen, Brønderslev
Poul Erik Kristian Andreasen, Brønderslev
Karsten Filsø, Holstebro
Aksel Gade, Holstebro
Torben Sørensen, Jammerbugt
Jørgen Sørensen, Mariagerfjord
Jane Grøn, Mariagerfjord
Ansgar Nygaard, Morsø
Jens Peder Hedevang, Skive
Peter Astrup, Struer
Esben Oddershede, Thisted
Jens Lauritzen, Vesthimmerland
Kurt Johansen, Viborg
Lasse Puertas Navarro Olsen, Aalborg
Bjarne Jensen, Aalborg
Keld Kvist, Aalborg

Embedsmandsgruppen

Asger Nielsen, Brønderslev
Henrik Damsgaard, Jammerbugt
Thomas Damgaard, Lemvig
Bjarke Jensen, Mariagerfjord
Ann Ammitzbo, Skive
John Patuel Hansen, Struer
Flemming Bach, Vesthimmerland
Michael Damm, Sekretariatet
Torben Bramming Jørgensen, Sekretariatet

Afbud Frederikshavn Kommune
Herning Kommune
Hjørring Kommune
Ikast-Brande Kommune
Randers Kommune
Rebild Kommune

Mødeleder Jens Lauritzen

Referent Niels Vedel

Formandskab:

Vesthimmerland Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Udsendt 17. februar 2020, revideret 27.02.2020

Sagsnr./Dok.
nr.

1. Godkendelse af dagsorden.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at forslag til dagsorden godkendes.

Indstilling godkendt. Pkt. 6 blev behandlet som pkt. 4.

1. Udarbejdelse af årsberetning 2019 vedr. vandplanarbejdet i oplandet til Limfjorden.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at

- Udkast til årsberetning om vandplanarbejdet i oplandet til Limfjorden godkendes.
- Årsberetningen sendes til Miljøministeren, Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg samt medlemskommunernes Teknik- og Miljøudvalg.

Baggrund:

Det er tidligere besluttet, at der årligt udarbejdes en sammenhængende overblik over status for vandplanindsatserne i oplandet til Limfjorden. Årsberetningen udarbejdes med henblik på:

- Løbende orientering af Limfjordsrådets politikere om arbejdet og de kommunale udfordringer i projekterne.
- Dokumentation og synlighed vedr. fremdriften i den store indsats kommunerne leverer i forbindelse med implementeringen af vandplanerne. Denne er vigtig i forbindelse med drøftelser om vandplanernes setup og indsatser, herunder:
  - Dialogen med KL.
  - Dialogen med Landbrugsstyrelsen / Miljøstyrelsen og Limfjordsrådets dialog med de nationale politikere om økonomi, ressourcer, faglige problemstillinger, interessentudfordringer m.m.
  - Dokumentationen af og informationen om især vandløbsindsatserne er endvidere en vigtig del af fortællingen om, hvorfor det er godt at fiske havørreder i Limfjorden.

Oplysninger om status for vandløbsindsatserne er hentet ved teknikergruppen.

Bilag:

- Udkast til årsberetning for 2019 om vandplanarbejdet i oplandet til Limfjorden eftersendes.

Det blev aftalt, at en ny mindre version af årsrapporten fremsendes i en uges høring ved Limfjordsrådet. Herefter vil rapporten blive trykt og sendt til kommunernes udvalg.

Det blev bemærket, at hummerbestanden i Limfjorden måske er under pres som følge af fiskeri og, at DTU pt. er ved at undersøge problematikken (Jf. Nordjyske den 07.02.2020).

2. Vandråd 2019 / 2020

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet drøfter vandrådsarbejdet 2019 / 2020 i oplandet til Limfjorden, herunder godkender tidsplan.

Baggrund:

Kommunerne skal under inddragelse af lokale vandråd, udarbejde forslag til den fysiske vandløbsindsats i bl.a. indsatsprogrammets målsatte vandløb således, at der skabes grundlag for at opnå "god tilstand". Teknikergruppen for Limfjorden har været samlet og vandrådet for Limfjorden havde første møde den 13. januar. Arbejdet forventes afsluttet ved, at kommunen indberetter forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger samt bidrag til miljørapport til Miljø- og Fødevarerministeriet senest d. 22. september 2020.

Sekretariatet præsenterer forslag til tidsplan, organisering af arbejdsgrupper, samt status for vandrådets ønsker til vandrådsarbejdet.

- **Indstilling godkendt.**
- **Det er vigtigt, at staten bliver holdt fast i forhold til barrierer i indsatserne, der begrænser fremdriften:**
  - **Der skal findes en løsning, så vigtige indsatser som Binderup Mølle bliver håndteret og ikke blot får en undtagelse.**

3. Temadag om miljømuslinger som virkemiddel

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at Limfjordsrådet:

- Tager orientering om politisk temamøde på Christiansborg omkring miljømuslinger som virkemiddel til efterretning.

Baggrund

Der er et stort potentiale for etablering af muslingebrug såvel i virkemiddelsammenhæng som i en generel cirkulær udnyttelse af blå biomasse. Det faglige grundlag er ved at være på plads men egentlige forretningsmodeller er dog stadig under udvikling.

Hvis dyrkning af miljømuslinger skal anvendes som virkemiddel i 3. vandplanperiode er det nødvendigt at finde en model, som håndterer en betaling af økosystemtjenesten som virkemiddel. Der er derfor behov for afklarende aktiviteter, hvis muslingebrug skal indgå som marint virkemiddel i den kommende planperiode. Hvis markedet skal regulere sig selv, vil der gå en rum tid inden en produktion i tilstrækkelig størrelsesorden vil blive etableret.

I regi af Skive Fjord projektet / Mumipro afholdt Limfjordsrådet et politisk temamøde på Christiansborg 22. januar 2020.

- **Indstilling godkendt.**
- **Kommunerne var inviteret med til mødet på Christiansborg via KKR – Borgmestrene fra Mariagerfjord og Morsø Kommune deltog.**
- **Limfjordsrådet har efterlyst flere virkemidler. Forskerne har oplyst, at virkemidlet er klar til at tage i brug. I referatet og slides fra temadagen den 29.10.2019 kan der læses mere om status for miljømuslinger som virkemiddel: <https://limfjordsraadet.dk/nyheder/temadag-om-muslingeopdraet-som-marint-virkemiddel/>. Af andre virkemidler, der kunne komme i spil, har specielt proteingræs et stort potentiale.**
- **Skive kommune har i høringsvar i forhold til 2 nye anlæg i Skive Fjord konkret gjort opmærksom på, at**
  - **Der er risiko for tilslamning af bunden under anlæggene pga. affaldsstoffer fra muslingerne, hvilket kan føre til iltvind under anlæggene, eller der hvor strømmen afsætter materialet. For at minimere risikoen for det, skal anlæggene placeres i områder med god vandudskiftning og god bundstrøm, og ikke ligge i nærheden af områder, hvor materialet kan skabe problemer. Det bør undersøges nøje om placeringen i Astrup Vig er optimal i forhold til at undgå iltvind forårsaget af anlæggene.**
  - **Anlæggene vil blive synlige fra Jenle, der er Jeppe Aakjærs Kunstnerhjem, som er en kulturperle. Anlæggene kommer til at have en direkte visuel påvirkning af det, man kommer til at se fra Jeppe Aakjærs digterhjem. Tilsvarende ligger der også et større sommerhusområde ned til vigen, som også vil opleve, at anlæggene virker meget skæmmende på landskabet og udsigten. Det bør undersøges, om det er muligt at lægge anlæggene længere væk fra kysten, så de ikke virker så skæmmende i landskabet.**

4. Masterplan for Limfjorden

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet tager orienteringen om status for arbejdet med Masterplanen for Limfjorden til efterretning.
- Limfjordsrådet drøfter tidsplan for det videre arbejde
- Limfjordsrådet drøfter de foreløbige resultater fra arbejdsgrupperne
- Limfjordsrådet drøfter interessentmøde herunder hvem der skal deltage og dagsorden
- Limfjordsrådet drøfter afgrænsningen af fokusområderne
- Limfjordsrådet diskuterer håndtering af verdensmålene

Baggrund:

For de fire fokusområder er der nu afholdt 2 møder i arbejdsgrupperne og de første udkast til baggrundsnotater er ved at være klar. Sekretariatet præsenterer foreløbig status, forventninger i forhold til tidsplan og resultater fra møderne, herunder afgrænsning af fokusområder og håndtering af verdensmålene. Foreløbige bud vedr. selve visionsdelen drøftes.

Der henvises til vedlagte slides

Det er vigtigt med et gennearbejdet produkt, herunder tid til diskussionen ude i kommunerne. Erfaringsmæssigt er der travlt i kommunerne i forhold til budgetplanlægning i 3. kvartal. Derfor rykkes fristen for visionsdelen (Masterplanens version 1) til efter efterårsferien:

- **Version 1 af masterplanen handler om visionen og "at vi får lavet sammenhæng" i arbejdet omkring en renere og mere bæredygtig forvaltning i forhold til Limfjorden**
- **Version 2 af masterplanen handler om "hvordan vi får lavet sammenhæng"**

Der byttes rundt mellem Interessentmøde og Limfjordsrådsmøde i april (se slides) således, at rådsmødet kommer først. På rådsmødet drøftes, hvem interessenterne er.

Fælles billede af afgrænsningen blev drøftet. Masterplanens fokus er Limfjorden og der, hvor der er en sammenhæng fysisk, fagligt eller en gevinst på ressourcen.

5. Masterplan - Fokusområde vedr. Rekreative interesser ved Limfjorden

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- **Limfjordsrådet godkender at fokusområdet vedr. "Rekreative interesser ved Limfjorden" ændres til "Tværgående forankring og innovation med henblik på merværdi".**

Baggrund:

Masterplanen generelt er behandlet under pkt. 6. Specielt er det besluttet alligevel ikke at nedsætte en arbejdsgruppe om rekreative interesser ved Limfjorden. Fokuspunktet er dog forsat en del af kommissoriet for Masterplanen.

Limfjordsrådet har en vision om en renere og mere bæredygtig forvaltning af Limfjorden. Kommunerne gennemfører i oplandet til Limfjorden en meget stor vandmiljøindsats. I indeværende planperiode gennemføres en vådområdeindsats for omkring 500 mio. kr. og en vandløbsindsats for 125 mio. kr.

Det giver mening at skabe synlighed om denne indsats og sikre en lokal forståelse blandt borgerne for potentialet og den merværdi en sådan indsats kan skabe. Samspillet med borgerne om den rene fjord er vigtig. Synliggørelse af potentialer og kommunernes store indsats, samt inddragelse og forankring kan inspirere og medføre adfærdsforandringer, der understøtter Limfjordsrådets vision.

I forhold til en egentlig indsat kunne der være tale om en bred vifte af opgaver og projekter som alle har til fælles at involvere den enkelte borger gennem aktiv deltagelse. Aktiviteterne vil primært have til formål at skabe forståelse omkring de grundlæggende forhold for natur og miljø men samtidigt vil projekterne have en positiv indvirkning på natur – og miljøforhold. Projekterne bygger på den indsats som i øvrigt sker for at forbedre natur- og miljøforholdene som dermed er en forudsætning for den borgerlige inddragelse og således at der skabes en sammenhængskraft og et afhængighedsforhold

mellem den offentlige og den private indsats for forbedrede natur – og miljøforhold og den grønne omstilling.

Bilag

- Foreløbigt notat om ”Forankring og merværdi”

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

Morsø nævnte eksempler på merværdi i forbindelse med etablerede vådområdeprojekter.

Masterplanen skal identificere synergi-potentialer samt konfliktområder og fortælle om sammenhænge m.v.

6. Basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

Limfjordsrådet tager orientering om basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027 til efterretning.

Baggrund:

Basisanalysen er en slags ’rigets tilstand’ for kvaliteten af vandet i åer, søer, fjorde, langs kyster og grundvandet. Den beskriver, hvor rent vandet er i dag, og det estimeres, hvad tilstanden forventes at være i 2027.

Basisanalysen for tredje planperiode udgør en revision og ajourføring af de analyser og vurderinger, der er foretaget i den seneste basisanalyse og vandområdeplanerne for anden planperiode (2015-2021). Ny viden om vandmiljøet opnået siden påbegyndelsen af anden planperiode er inddraget. Basisanalysen er bl.a. opdateret med:

- Anvendelse af nye biologiske kvalitetselementer
- Tilpasning af vandområdeafgrænsning
- Seneste overvågningsdata

Den aktuelle basisanalyse skal bruges som grundlag for vandområdeplaner 2021-2027, der skal offentliggøres senest den 22. december 2021. Formålet med basisanalysen er således at skabe grundlaget for overvågningsprogram, miljømål og indsatsprogram.

Bilag

Basisanalysen kan ses her: <https://mst.dk/natur-vand/vandmiljoe/vandomraadeplaner/vandomraadeplaner-2021-2027/basisanalyse-for-vandomraadeplaner-2021-2027/>

Indstilling godkendt – Limfjordsrådet konstaterede, at materialet var svært tilgængeligt, og at det var vanskeligt at trække information ud om Limfjorden specifikt. Vurderingen i Limfjordsrådet var, at dette er med til at gøre det vanskeligt at få lokalbefolkningen med og opnå ”fællesskab om fakta”.

7. Multifunktionel jordfordeling og ny ordning om tilskud til helhedsprojekter

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Status for arbejdet omkring en ordning vedr. Multifunktionel Jordfordeling i relation til oplandet til Limfjorden drøftes
- Ny ordning om helhedsprojekter drøftes herunder ansøgning af to projekter i oplandet til Limfjorden.

Baggrund:

Embedsmandsgruppe har 31.01.2020 afholdt en faglig temadag om multifunktionel jordfordeling og projektideer i oplandet til Limfjorden.

Miljøstyrelsen har 20. december sendt en vejledning for tilskud til Helhedsprojekter i høring.

Ordningsens formål er – i udvalgte klimafølsomme vandløbssystemer - at gennemføre en helhedsorienteret indsats, som tilgodeser hensyn omkring natur- og miljø, klimatilpasning og fremtidssikret landbrugsdrift blandt andet gennem ekstensivering og jordfordeling. Alle tre formål skal tilgodeses i det enkelte projekt.

Der forventes på Finansloven for 2020 afsat 12,1 mio. kr. og 3,0 mio. kr. i 2021 til en helhedsorienteret indsats i udvalgte klimafølsomme vandløbssystemer.

Der er udarbejdet en vejledende liste over potentielle projektområder, men der kan også søges om helhedsprojekter i vandområder, som ikke er omfattet af listen. Listen omfatter bl.a.:

- Etablering af miniådal i konkret vandområde i Lerkenfeld å
- Restaurering af ådal i konkrete vandområder i "Ry Å", "Halkær Å", "Fold Å, Fald Å/Klostermølle Å (3 vandområder)"

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

Der arbejdes videre med afklaring af et potentielt helhedsprojekt ved Nørreåen (Brønderslev) og Halkær Å (Vesthimmerland).

8. Presse

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:

At eventuelle henvendelser fra / til pressen drøftes.

Der har ikke været henvendelser fra pressen op til mødet.

9. Orientering/Bordet rundt.

- Formandskabets møde med Miljøminister Lea Wermelin 05.12.2020.

Bilag

- Opfølgende brev på møde mellem Miljøminister Lea Wermelin og Limfjordsrådets Formandskab.

Orientering blev taget til efterretning.

06.02.2020 har der været afholdt møde om et klimaprojekt med en kraftig indsnævring af Thyborøn Kanal. Indsnævres Thyborøn Kanal til blot 250 meter mindskes risikoen for oversvømmelser i de vestligste kommuner væsentligt. Oplægget er udarbejdet af Rambøll.

Limfjordsrådet besluttede, at Rambøll inviteres til kommende Rådsmøde med henblik på en drøftelse af betydningen for Limfjordens natur og miljø.

Aalborg orienterede om henvendelse fra DN vedr. større skibe i Limfjordens potentielle påvirkning af ålegræsudbredelsen som følge af forstyrrelser af bundsedimentet. Sekretariatet undersøger nærmere med henblik på en drøftelse på kommende Limfjordsrådsmøde.

Vådområdeindsatsen må ikke gå i stå, når sagen når til jordfordelingen. Udkast til brev til Minister for fødevarer, fiskeri og ligestilling Mogens Jensen vedr. fremdriften i vådområdeindsatsen sendes.

10. Eventuelt

Der var ikke yderligere under eventuelt.

